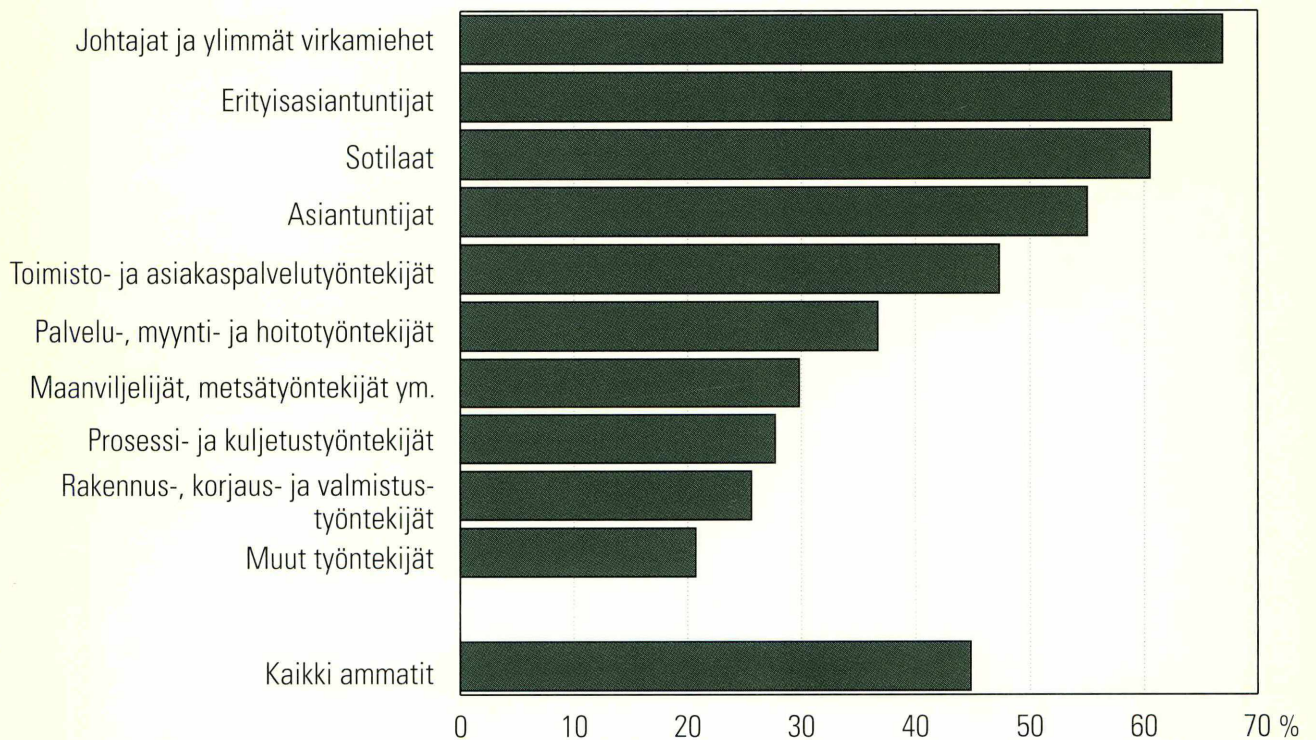

Henkilöstökoulutus 2001

In-service Training

*Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden osuus
palkansaajista ammatin mukaan 2001*

Henkilöstökoulutus 2001

In-service Training

Tiedustelut – Inquiries:

*Tarja Seppänen
(09) 17 341*

sähköposti: tarja.seppanen@tilastokeskus.fi

SVT

**Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland**

Kansikuva – Cover graphics: Tarja Seppänen

© 2002 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.

ISSN 1236-4746

= Koulutus

ISSN 0785-8493

ISBN 952-467-117-4

Esipuhe

Henkilöstökoulutus 2001 -julkaisu sisältää tietoja 15–64-vuotiaiden palkansaajien henkilöstökoulutukseen osallistumisesta vuonna 2001. Lisäksi julkaisu sisältää aikasarjatietoja vuosilta 1982–2000. Vuosien 1995–2001 tiedot perustuvat Tilastokeskuksen EU-standardien mukaan toteutettuihin työvoimatutkimuksiin ja edeltävien vuosien tiedot aikaisemmin tehtyihin työvoimatutkimuksen vuosihaastatteluihin. Vuoden 2001 henkilöstökoulutusluvut ovat vertailukelpoisia aikaisempien tietojen kanssa.

Julkaisun tiedot perustuvat kansallisia tarpeita varten kerättyihin tietoihin henkilöstökoulutukseen osallistumisesta tutkimusta edeltävien 12 kuukauden aikana. Näitä tietoja on kerätty vuodesta 1982 lähtien.

Työvoimatutkimuksessa on vuodesta 1996 alkaen tehty myös EU-standardien mukaan toteutettuja kysymyksiä, joilla selvitetään opiskelua tiedustelua edeltävien 4 viikon aikana. Kysymyksillä pyritään keräämään kansainvälisesti vertailukelpoisia tietoja. Näitä kysymyksiä ei käsitellä tässä julkaisussa.

Työvoimatutkimuksen lisätutkimuksena toteutetaan vuonna 2003 EU-harmonisoitu kysymyssarja elinikäisestä oppimisesta. Samalla myös opiskelua 4 viikon aikana käsittelevät koulutuskysymykset on uudistettu.

Henkilöstökoulutustietojen julkistamista aiotaan muuttaa seuraavasta, vuotta 2002 koskevasta henkilöstökoulutustilastosta alkaen. Tiedot on suunniteltu julkaistavan verkkojulkaisun välityksellä. Tilattava verkkojulkaisu korvaa nykyisen paperimuotoisen *Henkilöstökoulutus* -julkaisun, joka lopetetaan. Tilaston tiivistetyt päätulokset viedään myös Tilastokeskuksen maksuttomille [www-sivuille](http://www.sivuille).

Suomi on osallistunut EU-harmonisoituun hankkeeseen "Continuing Vocational Training Survey". Tällä vuonna 2000 yrityksille suunnatulla kysely- ja haastattelututkimuksella selvitettiin yritysten henkilöstölleen kustantamaa koulutusta. Koulutukseen osallistumisen lisäksi tietoja kerättiin yrityksille koulutuksesta aiheutuvista kustannuksista. Tulokset, jotka sisältävät myös kansainvälisiä vertailutietoja, on raportoitu julkaisussa *Yritysten kustantama henkilöstökoulutus vuonna 1999*. Myös tämän tutkimuksen päätuloksia on julkistettu Tilastokeskuksen [www-sivuilla](http://www.sivuilla). Seuraavaa CVTS-tutkimusta (CVTS3) on suunniteltu vuodelle 2005.

Tämän julkaisun laadinnasta on vastannut yliaktuaari Tarja Seppänen.

Helsingissä, joulukuussa 2002

Foreword

In-service Training 2001 contains information about the participation of employees between the ages of 15 and 64 in in-service training during 2001. It also contains time series data on the period between 1982 and 2000. The data from 1995 to 2001 derive from the Labour Force Surveys carried out by Statistics Finland in accordance with the EU standards (EU-LFS), while the data covering the previous periods are based on earlier Statistics Finland Supplementary Labour Force Surveys. The in-service training figures for 2001 obtained from the Labour Force Survey are comparable with the earlier data.

The data in this publication derive from information collected for national needs on participation in in-service training during the 12 months preceding the survey. Such information has been collected since 1982.

Since 1996, the Labour Force Survey has contained questions drawn up according to EU standards for examining such participation during the four weeks preceding the survey. The questions were added for the purpose of gathering internationally comparative data. These questions are not dealt with in this publication.

A set of EU harmonised questions on life-long learning will be made as a supplementary survey to the Labour Force Survey in 2003. At the same time the questions concerning studies during the past four weeks will be revised.

Publication of in-service training statistics will be amended starting from the next in-service training statistics concerning the year 2002. The data are planned to be published only through the network channel. A net publication that can be ordered will replace the present *In-service Training* publication, which will be discontinued. Concise main results of the statistics are also available on Statistics Finland's free web pages.

Finland participated in a harmonised EU project "Continuing Vocational Training Survey". This questionnaire and interview survey of enterprises carried out in 2000 studied the in-service training financed by enterprises for their employees. In addition to information on participation in training, the survey also gathered data on the cost of such training to enterprises. The results, also containing international comparison data, were reported in the publication *Yritysten kustantama henkilöstökoulutus vuonna 1999 (In-service training sponsored by enterprises in 1999; in Finnish only)*. The main results of this survey were also issued on Statistics Finland's Internet site. The next CVTS (CVTS3) is planned for the year 2005.

This publication was compiled by Senior Statistician Tarja Seppänen.

Helsinki, December 2002

Riitta Harala
Tilastojohtaja
Director, Population Statistics

Sisällys

Esipuhe.	3
Tiivistelmä	5
Henkilöstökoulutuksessa 916 000 palkan- saajaa	7
Eniten koulutusta korkea-asteen tutkinnon suorittaneille	9
Ylemmistä toimihenkilöistä vajaa 65 prosenttia koulutuksessa	10
Eniten koulutusta palvelutoimialojen palkansaajille.	11
Isot yritykset kouluttavat eniten	12
Johtajista kaksi kolmasosaa koulutuksessa.	13
Käsitteet ja luokitukset	14
Henkilöstökoulutustilaston laatuseloste	18
Taulukko- ja kuvioluettelo	22
Liitetaulukot.	23

Liitteet

1 Työvoimatutkimus 2001:n henkilöstö- koulutuskysymykset.	31
--	----

Taulukoissa käytetyt symbolit

Ei yhtään	–
Tieto on epälooginen ilmoitettavaksi
Osuus on alle 0,5 prosenttiyksikköä.	0
Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi

Huomautuksia taulukoihin

Pyöristyksistä johtuen taulukoissa esiintyvät summat eivät aina täsmää.

Innehåll

Sammandrag.	5
Tabellförteckningar.	22

Symboler i tabellerna

Intet finns att redovisa	–
Logiskt omöjligt uppgift
Storheten mindre än hälften av den använda enheten.	0
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges

Anmärkningar i tabellerna

På grund av avrundningar överens stämmer tabellsummorna inte alltid.

Contents

Foreword	3
Summary	6
Definitions and classifications.	14
Quality description of in-service training statistics	18
List of tables	22

Explanation of symbols

Magnitude nil	–
Category not applicable
Magnitude less than half of unit employed	0
Data not available or too uncertain for presentation

Notes in the tables

Details will not add to the totals shown because of rounding.

Tiivistelmä

Vuonna 2001 henkilöstökoulutukseen osallistui 916 000 palkansaajaa, mikä on 45 prosenttia kaikista palkansaajista. Henkilöstökoulutukseen osallistunut palkansaaja sai keskimäärin neljä päivää (mediaani) koulutusta.

Henkilöstökoulutuksella tarkoitetaan tässä tilastossa työnantajan kustantamaa mitä tahansa koulutusta, johon osallistumisajalta työnantaja on maksanut palkkaa tai korvannut menetetyt vapaa-ajan rahassa tai vapaana. Palkka tai korvaus voi olla osittainenkin.

Suhteellisesti eniten henkilöstökoulutukseen osallistuivat 25–54-vuotiaat, korkea-asteen tutkinnon suorittaneet, ylemmät toimihenkilöt ja vähintään 200 hengen toimipaikoissa työskentelevät palkansaajat. Myös julkisten ja muiden palvelujen sekä rahoituksen, vakuutuksen ja liike-elämän palvelujen toimialoilla työskentelevät palkansaajat osallistuivat keskimääräistä enemmän koulutukseen.

Vähiten työnantajan kustantamaa koulutusta saivat kaikkein nuorimmat, 15–24-vuotiaat palkansaajat, pelkästään perusasteen koulutuksen suorittaneet ja sosioekonomiselta asemaltaan työntekijät. Myös muita vähemmän koulutukseen osallistuivat alle 50 hengen toimipaikoissa työskentelevät ja rakentamisen toimialalla työskentelevät palkansaajat.

Tämän julkaisun tiedot perustuvat Tilastokeskuksen EU-standardien mukaan tehtyihin työvoimatutkimuksiin vuosilta 1995–2001 ja aikaisemmin tehtyihin työvoimatutkimuksen vuosihaastatteluihin 1982–1993.

Sammandrag

År 2001 deltog 916 000 löntagare i personalutbildning, vilket utgör 45 procent av alla löntagare. En löntagare som deltog i personalutbildning fick i medeltal fyra dagar utbildning (median).

Med personalutbildning avses i statistiken utbildning som arbetsgivaren bekostar och där arbetsgivaren betalar lön för utbildningstiden. Om utbildningen sker under fritiden ersätter arbetsgivaren den förlorade tiden i pengar eller ledighet. Lönen eller ersättningen kan också ersätta bara en del av utbildningstiden.

I personalutbildning deltar relativt sett mest 25–54-åriga, personer med högskoleexamen, högre tjänstemän och löntagare som arbetar på arbetsplatser med minst 200 löntagare. Även löntagare inom näringsgrenarna offentliga och övriga tjänster samt finansiering, försäkring och företagsvärlden deltog mer än genomsnittet i utbildning.

Minst utbildning bekostad av arbetsgivaren fick de yngsta, 15–24-åriga löntagarna, de som endast slutfört utbildning på grundnivå och de vars socioekonomiska ställning var arbetare. Mindre än andra deltog också de löntagare som arbetade på arbetsplatser med färre än 50 anställda och de som arbetade inom näringsgrenen byggverksamhet.

Uppgifterna i den här publikationen baserar sig på Statistikcentralens arbetskraftsundersökningar, som genomförts enligt EU-standarder åren 1995–2001 och tidigare arbetskraftsundersökningar som gjorts på basis av årsintervjuer 1982–1993.

1. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat 1982–2001 Löntagare som deltagit i personalutbildning 1982–2001

Vuosi År	Palkansaajia yhteensä Löntagare totalt	Henkilöstökoulutukseen osallistuneita palkansaajia Löntagare som deltagit i personalutbildning	Osuus kaikista palkansaajista Andel av alla löntagare %	Koulutuspäiviä osallistujaa kohti (mediaani) Utbildningsdagar per deltagare (median)	Koulutuspäiviä kaikkia palkansaajia kohti (keskiarvo) Utbildningsdagar per alla löntagare (medeltal)
1982	1 979 000	565 000	28,6	..	2,1
1983	1 997 000	569 000	28,5	..	2,2
1984	2 047 000	626 000	30,6	..	2,3
1985	2 067 000	652 000	31,5	..	2,2
1986	2 042 000	667 000	32,7	..	2,3
1987	2 012 000	693 000	34,4	..	2,2
1989	2 073 000	907 000	43,8	4,0	2,6
1991	1 890 000	788 000	41,7	5,0	2,8
1993	1 650 000	684 000	41,4	4,0	2,6
1995	1 709 000	759 000	44,4	4,0	2,9
1996	1 720 000	761 000	44,3	4,0	3,0
1997	1 790 000	744 000	41,6	5,0	3,0
1998	1 858 000	781 000	42,0	4,0	2,8
1999	1 955 000	838 000	42,9	4,0	2,8
2000	2 006 000	869 000	43,3	4,0	2,6
2001	2 044 000	916 000	44,8	4,0	2,8

Summary

In 2001, a total of 916,000 employees, i.e. 45 per cent of all wage and salary earners, participated in in-service training. The employees participating in in-service training received an average of four days (median) of training.

In-service training here refers to such employer-sponsored training programmes which employees attend at full or reduced pay, or against full or partial compensation (in money or in time off) for lost free time.

In relative terms, the most active participants in in-service training were persons aged 25 to 54, those with tertiary level qualifications, upper-level salaried employees and employees working in establishments employing at least 200 persons. The participation rate was also higher than average among those working in the industries of public and other services, fi-

nancial intermediation, insurance and business services.

The rate of participation in in-service training was the lowest among the youngest employee age group of 15 to 24-year-olds, those with primary or lower secondary level qualifications and those belonging to the socio-economic group of workers. In addition, persons working in establishments with fewer than 50 employees and employees in the construction industry also participated less than others in in-service training.

The data in this publication derive from the Labour Force Surveys carried out by Statistics Finland between 1995 and 2001 in accordance with the standards of the EU (EU-LFS), and from previous Statistics Finland Supplementary Labour Force Surveys carried out between 1982 and 1993.

2. In-service training: participating employees in 1982–2001

Year	Employees, total	Employees participating in in-service training	As a proportion of all employees, %	Training days per participant (median)	Training days per all employees (average)
1982	1 979 000	565 000	28.6	..	2.1
1983	1 997 000	569 000	28.5	..	2.2
1984	2 047 000	626 000	30.6	..	2.3
1985	2 067 000	652 000	31.5	..	2.2
1986	2 042 000	667 000	32.7	..	2.3
1987	2 012 000	693 000	34.4	..	2.2
1989	2 073 000	907 000	43.8	4.0	2.6
1991	1 890 000	788 000	41.7	5.0	2.8
1993	1 650 000	684 000	41.4	4.0	2.6
1995	1 709 000	759 000	44.4	4.0	2.9
1996	1 720 000	761 000	44.3	4.0	3.0
1997	1 790 000	744 000	41.6	5.0	3.0
1998	1 858 000	781 000	42.0	4.0	2.8
1999	1 955 000	838 000	42.9	4.0	2.8
2000	2 006 000	869 000	43.3	4.0	2.6
2001	2 044 000	916 000	44.8	4.0	2.8

Henkilöstökoulutuksessa 916 000 palkansaajaa

Vuonna 2001 henkilöstökoulutukseen osallistui 916 000 palkansaajaa eli vajaa 45 prosenttia palkansaajista. Osallistuneiden osuus oli samaa tasoa kuin edellisvuonna.

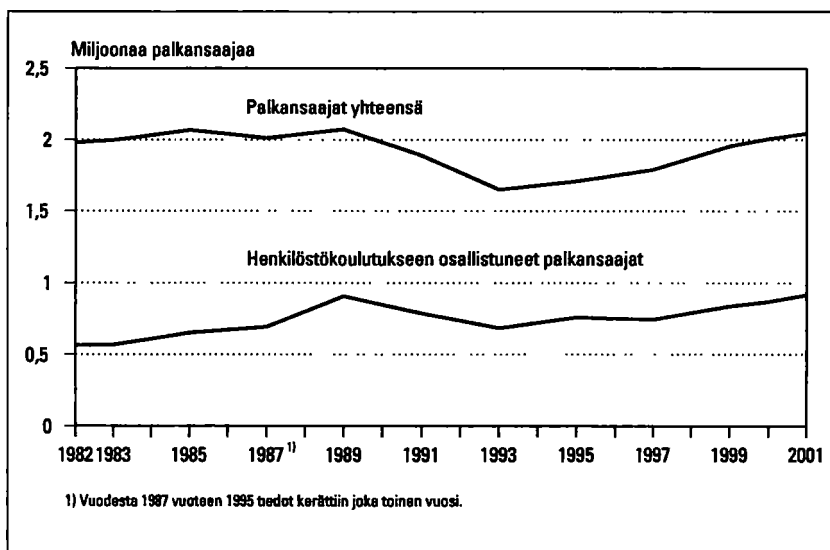
Henkilöstökoulutuksella tarkoitetaan tässä tilastossa työnantajan kustantamaa mitä tahansa koulutusta, johon osallistumisajalta työnantaja on maksanut palkkaa tai korvannut menetetyn vapaa-ajan rahassa tai vapaana. Palkka tai korvaus voi olla osittainenkin. Henkilöstökoulutusta on mitattu kysymyksellä, jossa palkansaajalta on tiedusteltu, onko hän osallistunut koulutukseen viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana siten, että on saanut koulutusajalta palkkaa. Lisäksi on kysytty, kuinka monta päivää palkansaaja on yhteensä ollut työkoulutuksessa viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana.

Palkansaajien lukumäärä kohosi vuonna 2001 ensimmäistä kertaa lamaa edeltävälle tasolle. Vuonna 2001 palkansaajia oli noin 2 050 000, mikä on noin 40 000 henkeä enemmän kuin edellisenä vuonna (kuva 3). Vastaavasti henkilöstökoulutukseen osallistuneiden palkansaajien määrä, 916 000 henkeä, oli suurin tähän mennessä (vuodesta 1982) mitattu. Vaikka palkansaajien ja henkilöstökoulutukseen

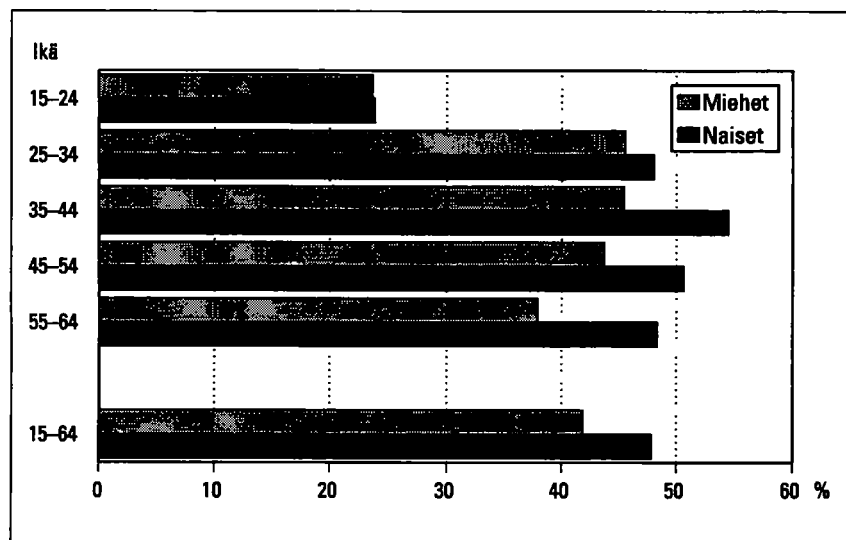
osallistuneiden lukumäärät olivat korkealla tasolla vuonna 2001, henkilöstökoulutuksen osallistuneiden osuus ei kuitenkaan noussut edellisestä vuodesta.

Eniten työnantajan kustantamaan koulutukseen osallistuivat 35–44-vuotiaat palkansaajat, joista joka toinen sai koulutusta. Lähes yhtä paljon osallistuivat nuoremmat ikäryhmät, 25–34-vuotiaat ja hieman vanhemmat, 45–54-vuotiaat, joista vajaa puolet osallistui koulutukseen. Nuorimmat, 15–24-vuotiaat palkansaajat osallistuivat selvästi vähiten koulutukseen. Heistä noin joka neljäs osallistui henkilöstökoulutukseen.

Naisista henkilöstökoulutukseen osallistui melkein puolet, kun taas miehistä osallistui runsas 40 prosenttia. Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden naisten osuus oli vuonna 2001 suurempi kuin koskaan aiemmin tähän mennessä. Osaltaan tähän vaikuttaa vanhimpien, 55–64-vuotiaiden naispalkansaajien osallistumisosuuden kasvu 48 prosenttiin vuonna 2001. Tämän ikäryhmän osallistumisosuus on viime vuosina pysytellyt 40 prosentin paikkeilla. Myös 35–54-vuotiaat naiset osallistuivat suhteellisesti miehiä enemmän koulutukseen.

3. Palkansaajien yhteismäärä ja henkilöstökoulutukseen osallistuneiden palkansaajien määrä 1982–2001

4. Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden osuus palkansaajista sukupuolen ja iän mukaan 2001

5. Henkilöstökoulutuspäiviä (mediaani) henkilöstökoulutukseen osallistuneilla sukupuolen ja iän mukaan 2001

Ikä	Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset
15-24	2,0	3,0	2,0
25-34	4,0	5,0	3,0
35-44	4,0	4,0	4,0
45-54	4,0	4,0	4,0
55-64	3,0	4,0	3,0
15-64	4,0	4,0	3,0

Ainoastaan vanhimpien palkansaajien koulutukseen osallistumisosuus kasvoi vuodesta 2000, mikä selittyy tämän ikäisten naispalkansaajien osallistumisosuuden selvällä kasvulla. Alle 55-vuotiaat palkansaajat osallistuivat saman verran henkilöstökoulutukseen vuonna 2001 kuin edellisenäkin vuonna.

Henkilöstökoulutukseen osallistunut palkansaaja sai koulutusta keskimäärin neljä päivää vuonna 2001. Vaikka naiset osallistuivatkin miehiä enemmän koulutukseen, he saivat kuitenkin vähemmän koulutuspäiviä kuin miehet. Ainoastaan 35-54-vuotiaalla naisilla oli yhtä paljon koulutuspäiviä kuin miehillä, keskimäärin 4 päivää.

Henkilöstökoulutustilastossa kuvataan mediaanilla keskimääräistä koulutuspäivien määrää palkansaajaa kohti vuoden aikana. Mediaanilla tarkoitetaan suuruusjärjestykseen asetettujen lukujen keskimmäistä ar-

voa. Koulutuspäiviä kuvaavaksi keskiluvuksi valittiin mediaani, koska siihen ei pääse vaikuttamaan koulutuspäivien jakauman vinous. Lisäinformaation saamiseksi on koulutuspäiville laskettu erikseen aritmeettiset keskiarvot. Niiden avulla voidaan laskea erilaisia tunnuslukuja, esim. koulutuspäivien määrä kaikkia palkansaajia kohti (liitetaulukko 4). Koulutuspäivien aritmeettiset keskiarvot eri taustamuuttujien mukaan ovat liitetaulukoissa 5 ja 6.

Koulutuspäivien jakauman vinous näkyy selvästi kun verrataan 15-24-vuotiaiden miesten keskimääräistä koulutuspäivien määrää mitattuna kahdella eri keskiluvulla. 15-24-vuotiailla miespalkansaajilla oli koulutuspäiviä vuoden aikana mediaanilla laskettuna keskimäärin 3, kun taas aritmeettisellä keskiarvolla laskettuna koulutuspäiviä oli keskimäärin 9 (taulukko 5 ja liitetaulukko 5).

Eniten koulutusta korkea-asteen tutkinnon suorittaneille

Henkilöstökoulutukseen osallistuivat selvästi eniten korkea-asteen tutkinnon suorittaneet palkansaajat, joista 63 prosenttia osallistui koulutukseen. Keskiasteen tutkinnon suorittaneista osallistui 38 prosenttia ja perusasteen tutkinnon suorittaneista 27 prosenttia.

Perus- tai keskiasteen tutkinnon suorittaneista osallistuivat naiset miehiä enemmän henkilöstökoulutukseen. Perusasteen tutkinnon hankkineista naisista henkilöstökoulutukseen osallistui 30 prosenttia, eli viisi prosenttiyksikköä enemmän kuin vastaavan koulutuksen suorittaneista miehistä. Keskiasteen koulutuksen hankkineista naisista koulutukseen osallistui 42 prosenttia, mikä on lähes seitsemän prosenttiyksikköä enemmän kuin miehillä. Sen sijaan korkea-asteen tutkinnon suorittaneilla ei ollut eroa koulutukseen osallistumisessa sukupuolen mukaan.

Koulutusasteen ja sukupuolen mukaan muodostetuista ryhmistä keski-asteen koulutuksen hankkineet naiset olivat ainoa ryhmä, johon kuuluvat osallistuivat vuonna 2001 enemmän koulutukseen kuin edellisvuonna. Naisista osallistui vuonna 2001 koulutukseen 42 prosenttia eli runsas kolme prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2000.

Vaikka keskiasteen tutkinnon suorittaneet osallistuivatkin vuonna 2001 enemmän henkilöstökoulu-

tukseen kuin pelkästään perusasteen koulutuksen saaneet palkansaajat, saatujen koulutuspäivien määrässä ei ollut eroja. Sekä miehet että naiset saivat koulutusta keskimäärin 3 päivää. Koulutuspäivien määrä lisääntyi vasta korkea-asteen palkansaajilla, jotka saivat koulutusta keskimäärin 5 päivää. Heistä naiset osallistuivat koulutukseen keskimäärin neljä päivää eli päivän vähemmän kuin miehet.

Koulutusaste perustuu vuoden 1997 Koulutusluokituksen (Koulutusluokitus 1997, Käsikirjoja 1), jossa koulutusaste on määritelty ensisijaisesti tutkinnon tavoitetasen mukaan. Vuoden 2001 koulutusastetiedot eivät ole vertailukelpoisia vuoden 1997 ja sitä aikaisempiin tietoihin, koska tutkintojen sijoittelua eri koulutusasteille on muutettu aikaisemmin käytössä olleesta koulutusluokituksesta. Uudistetun koulutusluokituksen myötä keskiasteen koulutuksen suorittaneiden määrä väheni ja korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden määrä kasvoi.

Palkansaajan koulutusaste on määritelty korkeimman suoritettun ammatillisen tutkinnon perusteella. Jos henkilö ei ole suorittanut ammatillista tutkintoa, on koulutusaste määritelty korkeimman suoritettun yleissivistävän pohjakoulutuksen perusteella.

6. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2001

Koulutusaste Sukupuoli	Palkansaajia yhteensä	Henkilöstö- koulutukseen osallistuneita palkansaajia	Osuus kaikista palkansaajista %	Koulutuspäiviä osallistujaa kohti (mediaani)
Alempi ja ylempi perusaste ¹⁾	410 000	112 000	27,4	3,0
Miehet	220 000	55 000	25,2	3,0
Naiset	190 000	57 000	29,9	3,0
Keskiaste ²⁾	920 000	354 000	38,4	3,0
Miehet	486 000	172 000	35,3	3,0
Naiset	433 000	182 000	41,9	3,0
Korkea-aste ³⁾	715 000	450 000	63,0	5,0
Miehet	319 000	201 000	63,1	5,0
Naiset	396 000	249 000	62,8	4,0
Yhteensä	2 044 000	916 000	44,8	4,0

1) Kansa-, kansalais-, keski- ja peruskoulu tai osa niistä.

2) Ylioppilastutkinto, 1–3-vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot.

3) Alimman korkea-asteen koulutukset, ammattikorkeakoulututkinnot, alemmat korkeakoulututkinnot, ylemmät korkeakoulututkinnot, lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot.

Ylemmistä toimihenkilöistä vajaa 65 prosenttia koulutuksessa

Suhteellisesti eniten henkilöstökoulutukseen osallistuivat ylemmät toimihenkilöt, joista 63 prosenttia osallistui koulutukseen. Alemmista toimihenkilöistä koulutukseen osallistui runsas puolet ja työntekijöistä noin joka neljäs.

Naisten ja miesten osallistumisosuudet eri sosioekonomisen aseman luokissa eivät eronneet toisistaan.

Alempien toimihenkilöiden osallistumisosuus kasvoi edellisestä vuodesta, mihin vaikutti naisten osallistumisosuuden kasvu. Vuonna 2001 alemmista

toimihenkilönaisista koulutukseen osallistui 51 prosenttia, mikä on kolme prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna.

Ylemmät toimihenkilöt saivat koulutusta keskimäärin 5 päivää, mikä on yli kaksinkertainen määrä verrattuna alempien toimihenkilöiden koulutuspäivien määrään (2 päivää). Miehet ja naiset saivat yhtä paljon koulutuspäiviä lukuun ottamatta alempia toimihenkilöitä, joista miehet saivat koulutusta keskimäärin 5 päivää ja naiset 3 päivää eli pari päivää vähemmän.

7. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan 2001

Sosioekonominen asema Sukupuoli	Palkansaajia yhteensä	Henkilöstö- koulutukseen osallistuneita palkansaajia	Osuus kaikista palkansaajista %	Koulutuspäiviä osallistujaa kohti (mediaani)
Ylemmät toimihenkilöt	512 000	322 000	62,8	5,0
Miehet	282 000	176 000	62,6	5,0
Naiset	230 000	145 000	63,0	5,0
Alemmat toimihenkilöt	778 000	402 000	51,6	3,0
Miehet	222 000	117 000	52,6	5,0
Naiset	556 000	285 000	51,2	3,0
Työntekijät	751 000	192 000	25,5	2,0
Miehet	519 000	135 000	25,9	2,0
Naiset	232 000	57 000	24,7	2,0
Tuntematon	4 000
Yhteensä	2 044 000	916 000	44,8	4,0

Eniten koulutusta palvelutoimialojen palkansaajille

Suhteellisesti eniten henkilöstökoulutukseen osallistuivat julkisten ja muiden palvelujen sekä rahoituksen, vakuutuksen ja liike-elämän palvelujen toimialojen palkansaajat, joista yli puolet osallistui koulutukseen. Suhteellisesti vähiten koulutukseen osallistuivat rakentamisen toimialan palkansaajat, joista noin joka neljäs sai koulutusta.

Liikenteen toimialalla naispalkansaajista koulutukseen osallistui 44 prosenttia, mikä on seitsemän prosenttiyksikköä enemmän kuin vastaavan toimialan miehillä. Muilla toimialoilla ei ollut merkittäviä eroja koulutukseen osallistumisessa miesten ja naisten välillä.

Kaupan, majoitus- ja ravitsemistoiminnan alalla palkansaajien henkilöstökoulutukseen osallistuminen lisääntyi vuonna 2001, jolloin osallistuneita oli 38 prosenttia. Edellisenä vuonna tämän toimialan palkansaajista osallistui 32 prosenttia koulutukseen.

Eniten koulutuspäiviä, keskimäärin viisi, oli rahoituksen, vakuutuksen ja liike-elämän palvelujen toimialojen sekä maa-, riista-, metsä- ja kalatalouden toimialojen palkansaajilla. Vähiten koulutuspäiviä saivat rakentamisen toimialalla työskentelevät palkansaajat, keskimäärin kaksi.

8. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat toimialan mukaan 2001

Toimiala	Palkansaajia yhteensä	Henkilöstökoulutukseen osallistuneita palkansaajia	Osuus kaikista palkansaajista %	Koulutuspäiviä osallistujaa kohti (mediaani)
Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	36 000	15 000	41,0	5,0
Teollisuus	460 000	194 000	42,3	4,0
Rakentaminen	120 000	29 000	23,9	2,0
Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta	300 000	113 000	37,6	3,0
Liikenne	151 000	59 000	39,1	3,0
Rahoitus, vakuutus ja liike-el. palvelut	268 000	137 000	51,4	5,0
Julkiset ja muut palvelut	704 000	367 000	52,2	4,0
Tuntematon/puuttuva tieto	7 000
Yhteensä	2 044 000	916 000	44,8	4,0

Isot yritykset kouluttavat eniten

Suuret yritykset järjestivät henkilöstölleen enemmän koulutusta kuin pienet yritykset. Vähintään 500 hengen yrityksissä palkansaajista osallistui henkilöstökoulutukseen 60 prosenttia. Lähes yhtä suuri oli osallistujien osuus 200–499 hengen yrityksissä. Suhteellisesti vähiten henkilöstökoulutukseen osallistuvat pienimpien (1–49 henkeä) yritysten palkansaajat, joista 40 prosenttia osallistui koulutukseen. Näissä yrityksissä kuitenkin työskenteli runsas 60 prosenttia kaikista palkansaajista.

Alle 200 hengen yrityksissä naiset saivat koulutusta enemmän kuin miehet. Alle 50 hengen yrityksissä naisista koulutukseen osallistui 45 prosenttia, mikä on noin 10 prosenttiyksikköä enemmän kuin miehillä. 50–199 hengen yrityksissä naisista koulutukseen osallistui 54 prosenttia, eli viisi prosenttiyksikköä enemmän kuin miehet.

Lukuun ottamatta kaikkein pienimpiä yrityksiä palkansaajat saivat koulutusta keskimäärin neljä päivää. Alle 50 hengen yrityksissä koulutuspäiviä oli keskimäärin kolme osallistujaa kohti.

Seuraavaksi on tarkasteltu, millainen yhteys yrityksen koolla on osallistumisosuuteen eri sosioekonomisen aseman ryhmissä ja eri toimialoilla.

Yrityksen koko on kaikkein eniten yhteydessä työntekijä -asemassa toimivien henkilöstökoulutukseen osallistumiseen. Kun alle 50 hengen yrityksissä työntekijöistä koulutukseen osallistui noin 20 prosenttia, niin vähintään 500 hengen yrityksissä osallistuneiden osuus oli yli 40 prosenttia. Yrityksen koolla ei ollut yhtä suurta merkitystä alemmien ja ylempien toimihenkilöiden osallistumisosuuteen.

Alle 50 hengen yrityksissä työskentelevistä palvelutoimialojen (julkiset ja muut palvelut sekä rahoitus, vakuutus ja liike-elämän palvelut) palkansaajista koulutukseen osallistui 45–50 prosenttia. Vastaavan kokoisissa teollisuuden, liikenteen sekä kaupan, majoitus- ja ravitsemistoiminnan alan yrityksissä koulutukseen osallistuneiden palkansaajien osuus oli selvästi alhaisempi, noin kolmasosa palkansaajista.

9. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat toimipaikan koon mukaan 2001

Toimipaikan henkilökuntamäärä	Palkansaajia yhteensä	Henkilöstökoulutukseen osallistuneita palkansaajia	Osuus kaikista palkansaajista %	Koulutuspäiviä osallistujaa kohti (mediaani)
1– 49 henkeä	1 273 000	508 000	39,9	3,0
50–199 henkeä	392 000	199 000	50,9	4,0
200–499 henkeä	181 000	104 000	57,3	4,0
500 tai enemmän	165 000	99 000	60,1	4,0
Tuntematon	34 000
Yhteensä	2 044 000	916 000	44,8	4,0

Johtajista kaksi kolmasosaa koulutuksessa

Suhteellisesti eniten henkilöstökoulutukseen osallistuivat johtajat ja ylimmät virkamiehet, joista kaksi kolmasosaa oli koulutuksessa. Erityisasiantuntijoina ja sotilasammateissa työskentelevistä palkansaajista noin 60 prosenttia osallistui koulutukseen. Vähiten koulutukseen osallistuivat ammattiryhmään muut työntekijät kuuluvat palkansaajat, joista vain noin joka viides sai henkilöstökoulutusta.

Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöinä toimivista miehistä koulutukseen osallistui 27 prosenttia, mikä on 10 prosenttiyksikköä enemmän verrattuna naispalkansaajiin samoissa ammateissa. Vastavasti palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijöinä työskentelevistä miehistä koulutusta sai 42 prosenttia, noin 7 prosenttiyksikköä enemmän kuin vastaavien ammattien naispalkansaajat.

Naiset, jotka olivat ammatiltaan johtajia ja ylimpiä virkamiehiä sekä toimisto- ja asiakaspalvelutyön-

tekijöitä, saivat enemmän koulutusta kuin vastaavien ammattien miehet. Erityisen suuri ero koulutukseen osallistumisessa näkyi toimisto- ja asiakaspalvelutyössä, jossa naispalkansaajista koulutukseen osallistui puolet, kun taas miehillä osallistuneiden osuus oli lähes 20 prosenttiyksikköä pienempi. Johtajina ja ylimpinä virkamiehinä toimivista naispalkansaajista koulutukseen osallistui 72 prosenttia eli seitsemän prosenttiyksikköä enemmän kuin miespalkansaajista.

Eniten koulutuspäiviä, keskimäärin kymmenen, oli sotilasammateissa työskentelevillä palkansaajilla. Johtajat ja ylimmät virkamiehet sekä erityisasiantuntija-ammateissa työskentelevät saivat koulutusta keskimäärin viisi päivää. Vähiten koulutuspäiviä oli prosessi- ja kuljetustyöntekijöillä sekä ammattiryhmään muut työntekijät kuuluvilla, joilla oli koulutuspäiviä keskimäärin kaksi.

10. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat ammatin mukaan 2001

Ammattiryhmä	Palkansaajia yhteensä	Henkilöstökoulutukseen osallistuneita palkansaajia	Osuus kaikista palkansaajista %	Koulutuspäiviä osallistujaa kohti (mediaani)
Johtajat ja ylimmät virkamiehet	131 000	88 000	66,9	5,0
Erityisasiantuntijat	440 000	275 000	62,4	5,0
Asiantuntijat	361 000	199 000	55,0	4,0
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	187 000	89 000	47,3	3,0
Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	259 000	95 000	36,7	3,0
Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	30 000	9 000	29,8	4,0
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	266 000	68 000	25,6	3,0
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	189 000	52 000	27,7	2,0
Muut työntekijät	168 000	35 000	20,7	2,0
Sotilaat ¹⁾	10 000	6 000	60,5	10,0
Tuntematon	2 000
Yhteensä	2 044 000	916 000	44,8	4,0

¹⁾ Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos järjestävät henkilökunnalleen pitkäkestoista täydennyskoulutusta.

Käsitteet ja luokitukset

Henkilöstökoulutus

Työvoimatutkimuksessa henkilöstökoulutuksella tarkoitetaan työnantajan palkansaajille kustantamaa mitä tahansa koulutusta, ammattiin liittyvää tai ammattiyhdistyskoulutusta, johon osallistumisajalta työnantaja on maksanut palkkaa tai korvannut menetetyt vapaa-ajan rahassa tai vapaana. Palkka tai korvaus voi olla osittainenkin.

Työnantajan kustantama koulutus koskee suurimmalla osalla palkansaajista päätyöpaikkaa. Muussa kuin päätyössä saatu työnantajan kustantama koulutus otettiin mukaan silloin kun palkansaajalla oli useita samantarvoisia työpaikkoja, joista ei pystytty nimeämään päätyötä. Vuonna 2001 tähän ryhmään kuului prosentti palkansaajista.

Koulutuspäivä

Palkansaajilta kysyttiin henkilöstökoulutukseen osallistumispäivien määrää tiedustelua edeltävien 12 kuukauden ajalta. Koulutuspäiviksi on laskettu kokonaisten päivien lisäksi myös osapäivät arvioimalla vastaavien kokopäivien lukumäärä. Yksi koulutuspäivä on kestoltaan 6 tuntia.

Koulutuspäivien keskilukuna on tilastovuodesta 1995 alettu käyttää mediaania aritmeettisen keskiarvon sijaan. Vaikka suurin osa henkilöstökoulutukseen osallistuneista saa koulutusta 1 - 5 päivää niin samanaikaisesti pieni osa palkansaajista saa huomattavasti tätä enemmän koulutuspäiviä vuoden aikana. Koulutuspäivien jakauma on tästä johtuen vino. Käytettäessä koulutuspäivien keskilukuna aritmeettista keskiarvoa muutamien palkansaajien poikkeuksellisen suuri koulutuspäivien määrä nostaa keskiarvoa selvästi. Mediaania käytettäessä ryhmän arvot laitetaan suuruusjärjestykseen ja arvojen keskimmäisen luvun katsotaan kuvaavan koko ryhmää. Tällöin jakauman ääriarvot eivät pääse vaikuttamaan keskilukuna käytettävään mediaaniin.

Lisäinformaation saamiseksi on koulutuspäiville laskettu erikseen aritmeettiset keskiarvot. Niiden avulla voidaan laskea erilaisia tunnuslukuja, esim. koulutuspäivien määrä kaikkia palkansaajia kohti (ks. liitetaulukko 4). Koulutuspäivien aritmeettiset keskiarvot eri taustamuuttujien mukaan ovat liitetaulukoissa 5 ja 6.

Definitions and classifications

In-service training

In the Labour Force Survey, in-service training refers to any employee training, paid for by the employer, which relates to an employee's occupation or profession or trade union activities, and which an employee attends at full or reduced pay, or against full or partial compensation in money or time off.

For most employees, the training paid for by the employer relates to his/her main job. Employer-sponsored training for another job than the main job is included in the survey if the employee has several jobs of equal value of which it was not possible to itemise the main one. In 2001, one per cent of employees belonged to this group.

Training days

Employees were asked to give the number of their in-service training days in the 12-month period preceding the survey. Apart from full days, part-days were also counted as training days by estimating the number of full days they would correspond to. The duration of one training day is deemed to be six hours.

Since the statistical year 1995, the average number of training days has been expressed as a median, instead of an arithmetic average. Although the majority of participants in in-service training receive one to five training days per year, a small proportion of employees receive considerably more in the same period. Therefore, the distribution of training days is skew. If an arithmetic average is employed to calculate the average number of training days, the exceptionally high number of training days received by relatively few employees clearly distorts the average upwards. When a median is used, all the values for a group are lined up in size order and the value that falls in the middle is deemed descriptive of the whole group. Therefore, extreme values in distribution cannot influence the median, which will be used as the average figure.

To allow a wider range of uses for the data, the arithmetical averages of the training days were calculated separately. With them various key figures can be calculated, e.g. the number of training days per all employees (Appended table 4). The arithmetical averages according to different background variables are shown in Appended tables 5 and 6.

Koulutusaste

Palkansaajan koulutusaste on määritelty korkeimman suoritettun ammatillisen tutkinnon perusteella. Jos palkansaaja ei ole suorittanut ammatillista tutkintoa, on koulutusaste määritelty korkeimman suoritettun yleissivistävän pohjakoulutuksen perusteella.

Tilastokeskuksen tutkintorekisteri sisältää tiedot vain perusasteen jälkeen suoritetuista tutkinnoista. Tämän vuoksi on työvoimatutkimuksessa kysytyt tiedot yleissivistävän pohjakoulutuksen tasosta. Tutkintorekisteristä saadaan perusasteen jälkeiset tutkinnot, joiksi luokitellaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja ammattitutkintolain (306/94) mukaan erillisessä tutkintotilaisuudessa suoritettut tutkinnot. Vuoden 1990 loppuun asti tutkinnoksi rinnastettiin vähintään 400 tuntia kestäneen koulutuksen suoritus mukaan lukien työllisyyskoulutus.

Suoritettua koulutusta ja tutkintoa koskevat tiedot on luokiteltu uudella Koulutusluokituksella (Koulutusluokitus 1997, Käsikirjoja 1). Vuoden 2001 koulutusastetiedot eivät ole vertailukelpoisia vuoden 1997 ja sitä aikaisempiin tietoihin, koska tutkintojen sijoittelua eri koulutusasteille on muutettu aikaisemmin käytössä olleesta Koulutusluokitus 1994:stä.

Koulutusluokitus 1997:ssä koulutusastejaottelu seuraa pääosin koulujärjestelmän rakennetta, jossa koulutus etenee vuosijaksoittain alemmilta ylempillem koulutusasteille. Uudessa koulutusluokituksessa kaikki samansisältöiset, saman tavoitetason tutkinnot on sijoitettu samalle koulutusasteelle. Aikaisemman koulutusluokituksen mukaan saattoivat tällaiset tutkinnot sijoittua eri koulutusasteille koulutuspitäjien perusteella. Koulutusluokitus 1997:n koulutusastejaottelu noudattaa mahdollisimman pitkälle kansainvälisen koulutusluokituksen ISCED 1997:n koulutusastekäsitteitä.

Perusasteen koulutus jakautuu alempaan ja ylempään perusasteeseen. **Alemman perusasteen koulutus** käsittää peruskoulun ala-asteen, kansakoulun (ja kansalaiskoulun) tai sen osan sekä keskikoulun osan suoritukset. **Ylempällä perusasteen koulutuksella** tarkoitetaan loppuun suoritettua peruskoulua tai keskikoulua. Ylemmän perusasteen oppimäärän suoritus antaa jatko-opintokelpoisuuden lukio-opintoihin tai ammatilliseen koulutukseen.

Level of education

An employee's educational level is determined by the highest vocational qualification attained. Where an employee has not passed or completed a vocational qualification, his/her educational level is determined by the highest general education examination passed.

Statistics Finland's Register of Completed Education and Degrees contains information on qualifications attained only after the basic level. For this reason the level of basic general education is inquired in the Labour Force Survey. The data on qualifications after the basic level are obtained from the Register of Completed Education and Degrees. Qualifications attained in upper secondary schools, vocational schools and colleges, polytechnics, universities and separate examinations, according to the Vocational Qualifications Act (306/94), are classified as such qualifications. Until the end of 1990 the completion of studies of a minimum of 400 hours, employment training included, was considered a qualification.

Information concerning completed education and qualification is classified by means of the new *Finnish Standard Classification of Education 1997*, Handbooks 1. The 2001 data on the level of education are not comparable to the data of 1997 and before, as the categorisation of qualifications has been changed from the *Finnish Standard Classification of Education 1994* previously in use.

In *Finnish Standard Classification of Education 1997* the levels of education mainly correspond with the structure of the educational system in which education progresses in yearly periods from lower to higher levels of education. In the new educational classification all qualifications with the same content and target level are now on one the same level of education. According to the previous classification of education, these qualifications could be placed on different levels of education on the basis of the length of education. The levels of education in the Finnish Standard Classification of Education 1997 follow, as far as possible, the concepts of levels of education in the International Standard Classification of Education 1997 (ISCED 1997).

Primary level education is divided into primary education and lower secondary education levels. **Primary education** comprises the lower level of the comprehensive school, the primary school (and the lower secondary school) or part of it, and parts of middle school. **Lower secondary education** refers to completed comprehensive school or the middle school of the old system. Completion of lower secondary education gives eligibility for upper secondary general school or vocational studies.

Keskiasteen koulutukseen kuuluvat ylioppilastutkinnot, 1–3-vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. Koulutus kestää pääsääntöisesti 2–3 vuotta eli kokonaiskoulutusaika on 11–12 vuotta peruskoulun aloittamisesta. Keskiasteen koulutuksen suorittaminen antaa ammattipätevyyden ja mahdollistaa opintojen jatkamisen ammattikorkeakouluissa ja tietyin ehdoin yliopistoissa.

Korkea-asteen koulutus jakautuu alimpaan korkeasteeseen, alempaan ja ylempään korkeakouluasteeseen sekä tutkijakoulutusasteeseen. **Alimman korkeasteen koulutuksiksi** katsotaan mm. tekniikan, agroligin, hortonomian, artemin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja. Koulutus kestää yleensä 2–3 vuotta keskiasteen jälkeen eli kokonaiskoulutusaika on 13–14 vuotta peruskoulun aloittamisesta.

Alempaan korkeakouluasteeseen luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot sekä mm. insinööri, metsätalousinsinööri ja merikapteeni. Koulutuksen suorittaminen edellyttää 3–4 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaminen antaa kelpoisuuden siirtyä ylempään korkeakouluasteelle, muttei tieteelliseen jatkokoulutukseen.

Ylempään korkeakouluasteeseen luetaan ylempät korkeakoulututkinnot (maisteritutkinnot) sekä myös lääkärien erikoistumistutkinnot. Ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon suorittaminen vaatii pääsääntöisesti 5–6 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Tutkinnon suorittaminen antaa valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen tutkijakoulutusasteella tai valmistaa korkean vaatimustason ammatteihin.

Tutkijakoulutusasteelle kuuluvat tieteelliset lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot. Koulutuksen suorittaminen edellyttää itsenäisen ja julkaisukelpoisen tutkimustyön tai väitöskirjan tekemistä.

Sosioekonominen asema

Sosioekonominen asema määräytyy palkansaajille ammatin perusteella. Ammatin lisäksi tarvitaan toimialatietoa teollisuustyöntekijöiden, muiden tuotantotyöntekijöiden ja jakelu- ja palvelualan työntekijöiden erottelunsa. (Tilastokeskuksen Sosioekonominen aseman luokitus 1989, Käsikirjoja 17).

Upper secondary level education comprises matriculation examination, vocational qualifications attained in 2 to 3 years, further vocational qualifications and specialist vocational qualifications. Normally the studies take two to three years, i.e. the total duration of education is 11 to 12 years from the beginning of the comprehensive school. Completion of upper secondary education makes the students professionally qualified and allows them to continue their studies in polytechnics and, on certain conditions, in universities.

Tertiary education is divided into the lowest level of tertiary education, lower-degree level tertiary education, higher-degree level tertiary education and doctorate or equivalent level tertiary education. **The lowest level of tertiary education** comprises vocational college education e.g. Technician Engineer, Diploma in Horticulture, Diploma in Crafts and Design, Diploma in Nursing, which are not polytechnic degrees. The studies normally take two to three years after upper secondary education, i.e. the total duration of education is 13 to 14 years from the beginning of the comprehensive school.

The lower-degree level tertiary education comprises polytechnic degrees and lower university degrees, as well as engineering, forestry engineering and sea captain's qualifications, for example. Completion of the studies takes three to four years of full-time studying after upper secondary education. A completed degree from the lower-degree vocational level / lower university level gives eligibility for the higher university level but not for scientific further education.

The higher-degree level tertiary education comprises higher university degrees (master level) and specialist degrees in medicine. The completion of a higher university level degree normally takes five to six years of full-time studies after upper secondary education. The degree gives eligibility for scientific further education on the doctorate level or gives competence for highly demanding occupations.

The doctorate or equivalent level tertiary education comprises post higher-degree level academic degrees of licentiate and doctorate (scientific post-graduate degrees) The requirement for the degree is the completion of independent and publishable research or thesis.

Socio-economic group

An employee's socio-economic group is determined by his/her occupation. Industrial classification data are also necessary in order to distinguish between industrial workers, other production workers, and distribution and service sector employees. (Classification of Socio-economic Groups 1989, Statistics Finland, Handbooks 17).

Toimiala

Toimialaluokitus 1995 on otettu käyttöön työvoimatutkimuksessa tilastovuodesta 1995 lähtien. Luokitus perustuu Euroopan Yhteisön, EY:n toimialaluokitusstandardiin (NACE). Toimialaluokitus 1995:n mukaan luokitellut tiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisen toimialaluokitus 1988:n mukaan luokiteltuihin tietoihin. Tilastovuotta 1993 koskevat ja sitä aikaisemmat tiedot on luokiteltu toimialaluokitus 1988:n mukaan.

Toimipaikan koko

Palkansaajilta kysyttiin päätyön tarjoavan toimipaikan henkilökuntamäärää. Jos päätyötä ei pystytty määrittelemään niin toimipaikan kokoa kysyttiin palkansaajan itselleen tärkeimmäksi kokemasta työpaikasta. Toimipaikalla tarkoitetaan yhdellä sijaintipaikkakunnalla, yhden yrityksen alaisuudessa harjoitettavaa yhdenlaista taloudellista toimintaa.

Ammatti

Ammattia koskevat tiedot on luokiteltu vuoden 1997 ammattiluokituksen (Ammattiluokitus 1997, Käsikirjoja 14) mukaan. Henkilöstökoulutukseen osallistumista ammatin mukaan koskevat tiedot vuodelta 1997 ja sitä aikaisemmilta vuosilta eivät ole vertailukelpoisia vuoden 1997 ammattiluokituksen avulla tuotettuihin tietoihin.

Kansainvälisten standardien mukaiseksi uudistettu Ammattiluokitus 1997 perustuu Kansainvälisen työjärjestön ILO:n ja Euroopan unionin luokituksiin. Uudistamisen keskeisenä tavoitteena on parantaa ammattitietojen vertailtavuutta erityisesti EU-maissa.

Ammatilla tarkoitetaan sitä työtä, jota henkilö tekee riippumatta ammattiasemastaan, koulutuksesta tai työpaikan toimialasta. Ammattien ryhmitelyssä käytetään perusteena työtehtävien laatua, vaativuutta ja ammattitaitoa, joka on hankittu joko työssä tai koulutuksen kautta. Uudessa ammattiluokituksessa ammatit ryhmitellään 10 pääluokkaan edellä mainituin perustein.

Industrial classification

The 1995 Standard Industrial Classification data have been utilised in the Labour Force Survey since the statistical year 1995. The classification is based on the standard industrial classification of the European Community (NACE). The data classified according to the Standard Industrial Classification 1995 are not comparable with the data of the previous Standard Industrial Classification 1988. Data for the statistical year 1993 and earlier have been classified according to the 1988 classification.

Establishment size

Employees were inquired about the number of employees in the establishment providing their main job. If the respondent's main job was not clear, establishment size referred to the workplace the employee him/herself considered the most important. An establishment refers to one kind of economic activity performed on one site and as subordinate to one enterprise.

Occupation

The data concerning occupations are categorised in accordance with the Classification of Occupations 1997, Handbooks 14. The data on participation in in-service training by occupation from 1997 and before are not comparable with the data produced in accordance with the new classification.

The 1997 Classification of Occupations, revised to meet international standards, is based on the classifications of the International Labour Organisation (ILO) and the European Union. The main objective of the revision was to improve the comparability of occupational data, especially in the EU countries.

Occupation refers to the job a person performs, notwithstanding his/her status in employment, education or industry of the workplace. Occupations are classified according to the nature of duties and tasks, related requirements and skill acquired either at work or through education. In the new classification, occupations are divided into ten major groups on the basis of the aforementioned criteria.

Henkilöstökoulutustilaston laatuseloste

Työvoimatutkimusten aineistot ja tietosisällöt

Henkilöstökoulutustilasto perustuu EU-standardien mukaan toteutettuun työvoimatutkimukseen, jonka tiedot kerättiin loka-, marras- ja joulukuussa 2001. Ensimmäisen kerran EU-työvoimatutkimus toteutettiin Suomessa keväällä 1995. Työvoimatutkimuksella selvitetään työikäisen väestön työssäkäyntiin ja työelämään liittyviä asioita. Vastaavaa tutkimusta tehdään kaikissa Euroopan unionin jäsenmaissa, jäsenyyttä hakeneissa kandidaattimaissa sekä Islannissa, Norjassa ja Sveitsissä Euroopan unionin tilastoviraston Eurostatin antamien ohjeiden mukaisesti. Tavoitteena on tuottaa mahdollisimman vertailukelpoista tietoa. Tilastokeskus on sopeuttanut oman työvoimatutkimuksensa EU:n asetuksen mukaiseksi Suomen liityttyä EU:n jäseneksi.

Henkilöstökoulutustilastojulkaisu perustuu kansallisia tarpeita varten kerättyihin tietoihin henkilöstökoulutukseen osallistumisesta tutkimusta edeltävien 12 kuukauden aikana. Työvoimatutkimus sisältää myös sellaisia EU-standardin mukaan laadittuja kysymyksiä, joissa selvitetään opiskelua tiedustelua edeltävän neljän viikon aikana. Kysymyksillä pyritään keräämään kansainvälisesti vertailukelpoisia tietoja mm. henkilöstökoulutuksesta. Niiden muotoilu muuttuu vuoden 2003 alusta lähtien. Näitä kysymyksiä ei käsitellä tässä julkaisussa.

Henkilöstökoulutus 2001 -julkaisun aikasarjatalukot sisältävät tietoja vuosilta 1982–2001. Ennen EU-standardoitua työvoimatutkimusta (vuosina 1982–1993) tiedot kerättiin syksyisin toteutetuilla työvoimatutkimuksen vuosiosilla, joihin sisältyi kysymyksiä mm. työoloista, palkkauksesta, työhistoriasta, työttömyyden taustasta ja kestosta. Vuosiosat toteutettiin työvoimatutkimusten perusosan lisätutkimuksina, ja ne tehtiin 1982–1986 vuosittain ja 1987–1993 joka toinen vuosi. Työvoimatutkimuksesta tuotetut vuotta 2001 koskevat henkilöstökoulutusluvut ovat vertailukelpoisia aikaisemmin tuotettujen tietojen kanssa.

Quality description of in-service training statistics

Labour force survey data and contents

The statistics on in-service training derive from the Finnish Labour Force Survey carried out in accordance with the EU standards during October, November and December 2001. The first Finnish EU-LFS was carried out in the spring of 1995. The purpose of a Labour Force Survey is to chart out matters relating to the employment and working life of the working age population. Similar surveys are carried out in all EU Member States, in the countries applying for EU membership and in Island, Norway and Switzerland in accordance with the directions of Eurostat, the Statistical Office of the European Communities. The aim is to produce optimally comparable data. The Labour Force Surveys of Statistics Finland were adjusted to comply with the EU regulations after Finland joined the EU.

The publication is based on data collected for national use concerning participation in in-service training during the 12-month period prior to the survey. The Labour Force Survey also contains such questions made in accordance with the EU standards that inquire about studies during the four-week period before the survey. The purpose of the questions is to collect internationally comparable data on in-service training, for example. Their formulation will change from the beginning of 2003. These questions are not dealt with in this publication.

The time series tables in In-service Training 2001 contain data from 1982 to 2001. Before the EU standardised Labour Force Survey (from 1982 to 1993), data were collected each autumn by means of the Supplementary Surveys to the Finnish Labour Force Surveys, which included data on issues such as working conditions, pay, employment history and unemployment background and duration. The surveys were implemented as supplementary to the monthly Labour Force Surveys. They were carried out annually between 1982 and 1986, and every second year between 1987 and 1993. The in-service training figures produced from the Labour Force Survey concerning the year 2001 are comparable with the previously produced data.

Otanta-asetelma ja tutkimuksen toteutus

Työvoimatutkimuksen perusjoukkona on Suomessa vakinaisesti asuva 15–74-vuotias väestö. Otos poimittiin systemaattisella otannalla kotipaikkatunnuksen mukaan järjestetystä väestön keskusrekisteristä, jolloin otos jakautui alueellisesti samoin kuin perusjoukko.

Tutkimusajankohdan eli viimeisen vuosineljänneksen aikana työvoimatutkimuksen otokseen kuului 38 069 henkilöä, joista 32 239 osallistui haastatteluuun. Heistä 15–64-vuotiaita työllisiä palkansaajia oli 16 578 (henkilöstökoulutustilaston kohdejoukko). Henkilöstökoulutustietojen estimointi tehtiin samoin kuin työvoimatutkimuksessa.

Otanta-asetelma sisältää myös kiertävän paneelin, jossa sama henkilö on mukana kolmen kuukauden välein. Tällöin kolmen kuukauden aikana otoksessa ei ole päällekkäisyyttä ja siten henkilöstökoulutustutkimuksen aineistossa kukin henkilö on mukana vain kerran.

Tutkimuksen keskivirheet laskettiin CLAN ohjelmalla, joka on Ruotsin tilastovirastossa kirjoitettu SAS-makro. CLAN:lla voidaan laskea otanta- ja estimointiasetelman mukaiset keskivirheet.

Kato ja painotus

Viimeisenä vuosineljänneksenä 2001 työvoimatutkimuksessa vastauskato oli 15 %. Kadosta mahdollisesti johtuva virhe korjattiin painottamalla vastausaineisto kalibroitimenetelmää käyttäen perusjoukon tasolle.

Painokerrointen laskentaa varten otokselle tehtiin ensin jälkiositus maakunnan (21), sukupuolen (2) ja 10-vuotiskäryhmän (6) mukaan 252 ositteeseen. Sen jälkeen painot kalibroitiin työnhakijarekisterin työttömien työnhakijoiden määrien, maakunnan, sukupuolen ja 5-vuotiskäryhmien mukaan vastaamaan rekisteritietoja. Kalibrointi tuottaa oikeat reunajakaumat kaikille painotukseen sisällyneille muuttujille ehdolla, että kalibroidut painot poikkeavat mahdollisimman vähän alkuperäisistä (Deville ym. 1992; Deville ym. 1993). Lisäinformaation käyttö lisää tulosten tarkkuutta ja korjaa kadon aiheuttamaa harhaa.

Jos haastateltavaa henkilöä ei tavoitettu, tiedot pyrittiin saamaan sijaisvastaajalta, joka oli yleensä joku muu kohdehenkilön kotitalouteen kuulunut henkilö. Vuodesta 1998 lähtien henkilöstökoulutustietoja on voitu kerätä myös sijaisvastaajilta. Aikaisemmin

Sampling design, survey implementation and weighting

The target population for the Labour Force Survey consists of persons aged 15 to 74 permanently resident in Finland. The sample was drawn with systematic sampling from the Central Population Register arranged on the basis of domicile codes, by which the sample is divided regionally in the same way as the target population.

In the survey period, that is, during the last quarter of 2001, the size of the LFS sample was 38,069, of whom 32,239 took part in the interview. Of them 16,578 were employees aged 15 to 64 (the target population of the in-service training statistics). Estimation of in-service training data was made similarly as in the Labour Force Survey.

The sampling design also involves a rotating panel, in which the same person is included at three-month intervals. Thus, there is no overlapping in the sample during the three months and each person is included in the in-service training survey data only once.

The standard errors of the survey parameters were calculated using the CLAN software. CLAN is an SAS macro written by Statistics Sweden that can be used for calculating standard errors according to the sampling and estimation design.

Nonresponse and weighting

In the last quarter of 2001, nonresponse for the LFS was 15 per cent. Error possibly caused by nonresponse was corrected by weighting the response data to the level of the target population using the calibration method.

For calculation of weighting coefficients, the sample was first post-stratified by region (21), gender (2) and 10-year age group (6) into 252 strata. After that the weights were calibrated according to the number of unemployed in the jobseeker register, region, gender and 5-year age groups to correspond with the register data. Calibration produces the correct population distributions for all the auxiliary variables used in the weighting, provided that the calibrated weights differ as little as possible from the original ones (Deville et al. 1992; Deville et al. 1993). Use of additional information increases the accuracy of the results and corrects the bias caused by nonresponse.

If a person to be interviewed was not reached, the information could be inquired of a proxy, who was usually some other person belonging to the household of the target person. As of the 1998 data

sijaisvastaajalta ei kysytty näitä tietoja, vaan ne tuotettiin imputoimalla.

Lukujen luotettavuus

Otantatutkimuksissa muuttujalla on oma satunnaisvaihtelunsa. Tätä satunnaisvaihtelua voidaan arvioida keskivirheellä. Keskivirhe ilmaisee sen, kuinka tiiviisti havainnot ovat keskittyneet mitattavan parametrin ympärille. Otokoko ja muuttujien arvojen vaihtelu vaikuttavat keskivirheen suuruuteen. Keskivirheen avulla parametrin estimaatille voidaan laskea luottamusväli, joka ilmaisee muuttujan arvon sijoittumisen tietyllä todennäköisyydellä tälle välille.

$(1-\alpha)*100\%$:n luottamusvälillä tarkoitetaan suljettua väliä, jolla parametrin oikea arvo on $(1-\alpha)*100\%$:n todennäköisyydellä eli

$$Pr\{p \in (p-t_{\alpha} d(p), p+t_{\alpha} d(p))\} = 1-\alpha,$$

missä $d(p)$ on keskivirhe

95 prosentin luottamusväliä vastaava t_{α} arvo on 1,96 (99 %:n luottamusväliä vastaava t_{α} arvo on 2,58 ja 90 %:n luottamusväliä vastaava t_{α} arvo on 1,65).

Taulukossa 11 on prosenttilukujen keskivirheet sukupuolen ja iän mukaan.

11. Prosenttilukujen keskivirheet sukupuolen ja iän mukaan, Työvoimatutkimus 2001 Standard percentage errors by gender and age, Labour Force Survey 2001

Sukupuoli – Gender Ikä – Age	Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden osuus Participation percentage in in-service training %	Keskivirhe Standard error %
Molemmat sukupuolet – Both Genders	44,8	0,4
15–24	23,7	1,0
25–34	46,6	0,8
35–44	49,9	0,7
45–54	47,3	0,7
55–64	43,4	1,1
Miehet – Males	41,8	0,5
15–24	23,6	1,4
25–34	45,5	1,1
35–44	45,4	1,1
45–54	43,7	1,1
55–64	37,9	1,7
Naiset – Females	47,8	0,5
15–24	23,8	1,4
25–34	48,0	1,2
35–44	54,4	1,0
45–54	50,6	1,0
55–64	48,3	1,6

collection, questions relating to in-service training could also be addressed to proxies. Previously, questions were not asked of proxies, but the data were produced by means of imputing.

Reliability of the figures

In a sample survey, each study variable has a random error, called sampling error. The sampling error of a study parameter can be estimated using the standard error. It shows how closely the findings are centred round the parameter to be measured. Sample size and fluctuations in the values of the variables influence the size of the standard error. Using the standard error, a parameter estimate can be given a confidence interval, defining the area within which the value of the variable will, with given probability, fall.

$(1-\alpha)*100\%$ confidence interval means a closed interval within which the true value of the parameter falls with $(1-\alpha)*100\%$ probability, i.e.

$$Pr\{p \in (p-t_{\alpha} d(p), p+t_{\alpha} d(p))\} = 1-\alpha,$$

where $d(p)$ is the standard error

The t_{α} value for a 95 per cent confidence interval would be 1.96 (the t_{α} value for a 99% confidence interval would be 2.58 and, for a 90% confidence interval, 1.65).

Table 11 shows the standard percentage errors by gender and age.

Seuraavassa esimerkki luottamusvälin laskemisesta keskivirhetaulukon avulla:

Vuoden 2001 työvoimatutkimuksen tietojen mukaan henkilöstökoulutukseen oli osallistunut 15–64-vuotiaista palkansaajista 44,8 prosenttia. Tämän luvun keskivirhe on 0,4 prosenttia (taulukko 11). 95 prosentin luottamusväli lasketaan seuraavasti: $1,96 \cdot 0,4 = 0,8$.

95 prosentin todennäköisyydellä henkilöstökoulutukseen osallistuneiden osuus oli välillä 44,0–45,6 prosenttia ($44,8 \pm 0,8$ %).

Lähteet

Deville, J.-C. and Särndal, C.-E. 1992. Calibration Estimators in Survey Sampling. JASA, June 1992. Vol. 87, Theory and Methods, American Statistical Association. pp. 376-382.

Deville, J.-C., Särndal, C.-E. and Sautory O. 1993. Generalized Raking Procedures in Survey Sampling. JASA, September 1993. Vol. 88, Theory and Methods, American Statistical Association. pp. 1013-1020.

Next is an example of how a confidence interval can be calculated using the standard error table:

According to the 2001 LFS data, 44.8 per cent of 15 to 64-year-old employees participated in in-service training. The standard percentage error of this figure is 0.4 per cent (Table 11). A 95 per cent confidence interval can be calculated as follows: $1.96 \cdot 0.4 = 0.8$.

With 95 per cent probability, the proportion of those participating in in-service training was between 44.0 and 45.6 per cent (44.8 ± 0.8 %).

References

Deville, J.-C. and Särndal, C.-E. 1992. Calibration Estimators in Survey Sampling. JASA, June 1992. Vol. 87, Theory and Methods, American Statistical Association. pp. 376-382.

Deville, J.-C., Särndal, C.-E. and Sautory O. 1993. Generalized Raking Procedures in Survey Sampling. JASA, September 1993. Vol. 88, Theory and Methods, American Statistical Association. pp. 1013-1020.

Taulukko- ja kuvioluettelo

1. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat 1982–2001.....	5
3. Palkansaajien yhteismäärä ja henkilöstökoulutukseen osallistuneiden palkansaajien määrä 1982–2001.....	7
4. Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden osuus palkansaajista sukupuolen ja iän mukaan 2001.....	8
5. Henkilöstökoulutuspäiviä (mediaani) henkilöstökoulutukseen osallistuneilla sukupuolen ja iän mukaan 2001.....	8
6. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2001.....	9
7. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan 2001.....	10
8. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat toimialan mukaan 2001.....	11
9. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat toimipaikan koon mukaan 2001.....	12
10. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat ammatin mukaan 2001.....	13
11. Prosenttilukujen keskivirheet sukupuolen ja iän mukaan, Työvoimatutkimus 2001.....	20

Taulukoissa käytetyt symbolit

Ei yhtään.....	–
Tieto on epälooginen ilmoitettavaksi.....	.
Osuus on alle 0,5 prosenttiyksikköä.....	0
Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi.....	..

Huomautuksia taulukoihin

Pyörityksistä johtuen tauluissa esiintyvät summat eivät aina täsmää.

Tabellförteckning

1. Löntagare som deltagit i personalutbildning 1982–2001.....	5
---	---

Symboler i tabellerna

Ingen uppgift.....	–
Logiskt omöjlig uppgift.....	.
Storheten mindre än hälften av den använda enheten.....	0
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges.....	..

Anmärkningar i tabellerna

På grund av avrundningar överensstämmer tabellsummorna inte alltid.

List of tables

2. In-service training: participating employees in 1982–2001.....	6
11. Standard percentage errors by gender and age, Labour Force Survey 2001.....	20

Explanation of symbols

Magnitude nil.....	–
Category not applicable.....	.
Magnitude less than half of unit employed.....	0
Data not available or too uncertain for presentation.....	..

Notes to the tables

Details will not add to the totals shown because of rounding.

Liitetaulukot

1. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat iän ja sukupuolen mukaan 1982–2001.	25
2. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat sosioekonomisen aseman mukaan 1982–2001.	27
3. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat koulutusasteen mukaan 1998–2001	29
4. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat ja koulutuspäivät 1982–2001	29
5. Henkilöstökoulutuspäivien aritmeettinen keskiarvo iän, koulutusasteen ja sosioekonomisen aseman sekä sukupuolen mukaan 2001 ...	30
6. Henkilöstökoulutuspäivien aritmeettinen keskiarvo toimialan, toimipaikan koon ja ammatin mukaan 2001	30

Taulukoissa käytetyt symbolit

Ei yhtään	–
Tieto on epälooginen ilmoitettavaksi
Osuus on alle 0,5 prosenttiyksikköä	0
Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi

Huomautuksia taulukoihin

Pyörityksistä johtuen tauluissa esiintyvät summat eivät aina täsmää.

1. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat iän ja sukupuolen mukaan 1982–2001

Sukupuoli ikä	1982			1983			1984			1985		
	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%
	1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000	
Molemmat sukupuolet												
15–24	308	49	16,0	296	40	13,5	311	43	13,9	324	48	14,7
25–34	637	199	31,2	634	204	32,1	620	217	35,0	614	211	34,3
35–44	515	187	36,3	542	196	36,2	582	220	37,7	600	234	39,0
45–54	347	94	27,1	369	98	26,5	376	110	29,3	363	122	33,6
55–64	173	37	21,4	154	31	20,4	158	35	22,4	166	38	22,8
15–64	1 979	565	28,6	1 997	569	28,5	2 047	626	30,6	2 067	652	31,5
Miehet												
15–24	155	21	13,6	137	19	14,2	154	21	13,7	166	23	14,0
25–34	343	107	31,2	337	112	33,3	328	117	35,6	326	109	33,4
35–44	266	99	37,4	281	105	37,4	302	114	37,8	312	116	37,4
45–54	179	51	28,6	182	49	27,1	180	62	34,2	179	62	34,6
55–64	77	18	23,2	75	16	21,0	74	18	24,8	81	18	22,2
15–64	1 020	296	29,1	1 012	302	29,9	1 038	332	32,0	1 063	328	30,9
Naiset												
15–24	152	28	18,4	160	21	13,0	157	22	14,2	158	24	15,4
25–34	293	91	31,1	297	91	30,7	292	100	34,4	288	102	35,2
35–44	249	88	35,1	261	91	34,8	281	106	37,6	289	118	40,7
45–54	169	43	25,6	187	49	26,0	196	48	24,8	184	60	32,6
55–64	96	19	19,8	79	16	19,8	84	17	20,2	85	20	23,4
15–64	959	269	28,0	985	267	27,1	1 009	294	29,1	1 004	324	32,2

1. (jatkuu)

Sukupuoli ikä	1986			1987			1989			1991		
	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%
	1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000	
Molemmat sukupuolet												
15–24	304	46	15,0	293	47	16,1	307	68	22,0	216	48	22,1
25–34	598	201	33,5	597	205	34,3	578	268	46,4	520	221	42,4
35–44	603	236	39,2	610	259	42,4	640	324	50,6	597	280	47,0
45–54	384	134	35,0	385	147	38,1	399	190	47,7	419	189	45,2
55–64	152	50	32,8	127	36	20,4	148	57	38,4	139	50	36,1
15–64	2 042	667	32,7	2 012	693	34,4	2 073	907	43,8	1 890	788	41,7
Miehet												
15–24	154	19	12,4	151	18	12,2	159	32	20,3	105	21	19,6
25–34	310	107	34,6	311	111	35,6	302	133	43,9	272	107	39,4
35–44	313	127	40,5	311	125	40,3	321	160	49,8	296	129	43,6
45–54	182	70	38,6	182	73	40,1	190	93	48,7	202	89	43,9
55–64	74	28	38,1	57	16	27,0	70	26	37,5	66	22	32,9
15–64	1 034	352	34,0	1 012	343	33,9	1 042	444	42,6	941	367	39,0
Naiset												
15–24	150	26	17,7	142	29	20,2	148	35	23,9	111	27	24,3
25–34	288	93	32,4	286	94	32,8	276	136	49,2	248	113	45,7
35–44	290	109	37,7	299	133	44,6	320	164	51,3	300	151	50,4
45–54	201	64	31,8	203	74	36,3	209	98	46,8	217	101	46,4
55–64	78	22	27,7	70	21	29,5	78	31	39,3	73	28	38,9
15–64	1 006	315	31,3	999	350	35,0	1 030	464	45,0	949	421	44,3

1. (jatkuu)

Sukupuoli ikä	1993			1995			1996			1997		
	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%
	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%
Molemmat sukupuolet												
15-24	143	22	15,5	156	36	23,2	154	35	22,7	179	35	19,6
25-34	459	191	41,5	462	193	41,7	459	204	44,4	453	190	42,0
35-44	517	245	47,5	515	259	50,3	525	257	49,0	537	246	45,8
45-54	418	179	42,9	451	220	48,8	464	218	47,1	484	221	45,8
55-64	113	47	41,1	124	49	39,7	119	47	39,6	138	52	37,8
15-64	1 650	684	41,4	1 709	759	44,4	1 720	761	44,3	1 790	744	41,6
Miehet												
15-24	81	8	9,6	77	18	23,2	78	21	27,2	96	19	20,1
25-34	230	90	38,9	245	104	42,3	238	106	44,7	240	102	42,7
35-44	244	110	45,1	251	131	52,3	259	117	45,3	264	110	41,6
45-54	193	81	42,0	208	98	47,2	218	100	46,0	220	104	47,2
55-64	51	20	39,3	53	26	48,7	52	20	39,0	62	23	36,6
15-64	799	309	38,6	835	378	45,3	844	365	43,3	882	358	40,6
Naiset												
15-24	63	14	23,0	79	18	23,2	76	14	18,1	83	16	19,1
25-34	228	101	44,2	217	89	41,0	221	97	44,1	213	88	41,1
35-44	273	135	49,6	264	129	48,7	266	140	52,6	272	136	49,8
45-54	226	98	43,7	243	121	49,9	245	118	48,1	263	117	44,6
55-64	62	26	42,5	71	24	33,6	67	27	40,1	76	29	38,7
15-64	851	375	44,1	874	382	43,7	875	396	45,2	908	386	42,5

1. (jatkuu)

Sukupuoli ikä	1998			1999			2000			2001		
	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%
	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%
Molemmat sukupuolet												
15-24	192	41	21,5	216	45	20,8	225	50	22,3	229	54	23,7
25-34	467	197	42,3	467	199	42,7	451	202	44,8	463	216	46,6
35-44	535	257	48,0	552	270	48,8	559	277	49,5	559	279	49,9
45-54	525	227	43,2	552	253	45,9	573	264	46,1	567	268	47,3
55-64	138	58	41,9	168	71	42,5	198	76	38,5	227	99	43,4
15-64	1 858	781	42,0	1 955	838	42,9	2 006	869	43,3	2 044	916	44,8
Miehet												
15-24	99	23	23,4	109	22	20,6	114	26	22,6	115	27	23,6
25-34	252	109	43,2	252	109	43,2	249	108	43,2	253	115	45,5
35-44	262	115	44,1	278	127	45,5	282	128	45,3	282	128	45,4
45-54	242	102	42,0	262	113	43,2	274	118	43,0	270	118	43,7
55-64	63	28	43,8	77	34	44,1	89	35	39,1	106	40	37,9
15-64	919	377	41,0	977	405	41,4	1 009	414	41,1	1 025	428	41,8
Naiset												
15-24	93	18	19,4	107	23	21,0	111	24	22,0	115	27	23,8
25-34	215	88	41,2	215	90	42,0	202	95	46,8	209	100	48,0
35-44	274	142	51,8	274	143	52,1	277	149	53,8	277	151	54,4
45-54	283	125	44,3	290	140	48,3	299	146	48,9	297	150	50,6
55-64	75	30	40,2	91	38	41,2	109	41	37,9	121	59	48,3
15-64	939	404	43,0	978	433	44,3	998	455	45,6	1 020	488	47,8

2. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat sosioekonomisen aseman mukaan 1982–2001

Sosioekonominen asema	1982			1983			1984			1985		
	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%
	1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000	
Ylemmät toimihenkilöt	293	160	54,6	306	157	51,3	324	175	54,0	337	184	54,7
Alemmat toimihenkilöt	717	273	38,1	746	272	36,5	781	303	38,8	772	324	41,9
Itsenäistä työtä tekevät	394	159	40,4	410	156	37,9	439	175	40,0	432	189	43,7
Epäitsenäistä työtä tekevät ja muut alemmat toimihenkilöt	323	114	35,3	336	117	34,8	342	128	37,4	340	135	39,7
Työntekijät	963	129	13,4	930	135	14,6	924	144	15,6	942	139	14,8
Maa- ja metsätalouden työntekijät	53	7	13,1	44	9	21,5	49	7	14,8	46	9	20,6
Teollisuustyöntekijät	448	49	10,9	424	51	12,0	413	54	13,0	449	42	9,4
Muut tuotantotyöntekijät	166	28	16,7	161	30	18,7	157	33	21,0	155	38	24,2
Jakelu- ja palvelutyöntekijät	296	45	15,2	301	45	15,0	305	50	16,5	292	50	17,1
Tuntematon/puuttuva tieto	5	15	18	16
Yhteensä	1 979	565	28,6	1 997	569	28,5	2 047	626	30,6	2 067	652	31,5

2. (jatkuu)

Sosioekonominen asema	1986			1987			1989			1991		
	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%
	1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000	
Ylemmät toimihenkilöt	360	214	59,6	331	200	60,4	341	254	74,5	393	251	64,0
Alemmat toimihenkilöt	751	294	39,1	761	329	43,2	788	419	53,1	742	353	47,6
Itsenäistä työtä tekevät	425	174	40,9	405	180	44,5	465	237	51,0	439	206	46,9
Epäitsenäistä työtä tekevät ja muut alemmat toimihenkilöt	327	120	36,7	356	149	41,8	324	182	56,2	303	147	48,5
Työntekijät	919	155	16,8	914	163	17,8	935	232	24,8	747	180	24,1
Maa- ja metsätalouden työntekijät	54	8	14,0	46	10	22,7	42	9	20,8	43	10	22,3
Teollisuustyöntekijät	393	62	15,7	420	56	13,2	424	88	20,8	295	68	23,0
Muut tuotantotyöntekijät	157	32	20,3	145	36	24,5	154	51	33,2	135	45	33,3
Jakelu- ja palvelutyöntekijät	315	54	17,1	304	61	20,1	316	84	26,5	274	58	21,1
Tuntematon/puuttuva tieto	1	6	7	8
Yhteensä	2 042	667	32,7	2 012	693	34,4	2 073	907	43,8	1 890	788	41,7

2. (jatkuu)

Sosioekonominen asema	1993			1995			1996			1997		
	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%
	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%
Ylemmät toimihenkilöt	346	207	60,0	388	236	60,7	380	237	62,3	374	219	58,5
Alemmat toimihenkilöt	657	328	49,9	669	337	50,4	663	336	50,7	684	316	46,1
Itsenäistä työtä tekevät	375	191	51,0	363	187	51,5	366	186	50,6	384	180	47,0
Epäitsenäistä työtä tekevät ja muut alemmat toimihenkilöt	282	137	48,5	305	150	49,2	296	150	50,7	300	135	45,1
Työntekijät	626	141	22,5	647	179	27,7	664	184	27,6	660	177	26,9
Maa- ja metsätalouden työntekijät	31	7	24,2	24	8	31,3	25	6	23,0	30	7	24,3
Teollisuustyöntekijät	242	57	23,5	275	83	30,3	271	79	29,0	281	81	29,0
Muut tuotantotyöntekijät	107	23	21,4	124	34	27,4	122	36	29,5	107	32	30,3
Jakelu- ja palvelutyöntekijät	246	54	21,8	224	54	24,1	245	63	25,7	242	56	23,3
Tuntematon/puuttuva tieto	21	5	13	71	32	44,7
Yhteensä	1 650	684	41,4	1 709	759	44,4	1 720	761	44,3	1 790	744	41,6

2. (jatkuu)

Sosioekonominen asema	1998			1999			2000			2001		
	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%
	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%	1 000	1 000	%
Ylemmät toimihenkilöt	388	239	61,6	467	287	61,4	494	304	61,5	512	322	62,8
Alemmat toimihenkilöt	733	352	48,0	751	372	49,5	768	375	48,8	778	402	51,6
Itsenäistä työtä tekevät	414	201	48,6	427	219	51,2	434	210	48,4	437	228	52,2
Epäitsenäistä työtä tekevät ja muut alemmat toimihenkilöt	319	151	47,2	324	153	47,2	334	165	49,2	341	174	50,9
Työntekijät	721	183	25,4	733	179	24,4	739	190	25,7	751	192	25,5
Maa- ja metsätalouden työntekijät	30	9	28,3	25	6	22,9	28	8	26,9	30	10	31,5
Teollisuustyöntekijät	307	73	23,8	323	84	26,0	325	88	27,1	317	83	26,1
Muut tuotantotyöntekijät	133	36	26,9	132	36	27,5	133	36	27,1	141	38	26,9
Jakelu- ja palvelutyöntekijät	250	66	26,4	253	53	21,0	254	59	23,1	263	62	23,4
Tuntematon/puuttuva tieto	16	4	5	4
Yhteensä	1 858	781	42,0	1 955	838	42,9	2 006	869	43,3	2 044	916	44,8

3. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat koulutusasteen¹⁾ mukaan 1998–2001

Koulutusaste	1998			1999			2000			2001		
	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%	Palkan- saajat yhteensä	Saanut henkilöstö- koulutusta yhteensä	%
	1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000		1 000	1 000	
Kansakoulu, kansalaiskoulu tai osa keskikoulua tai osa peruskoulua ²⁾	94	20	21,1	199	50	25,1	194	49	25,5	186	51	27,2
Peruskoulun yläaste, keskikoulu	325	89	27,5	221	59	26,6	226	58	25,7	224	62	27,5
Keskiasteen koulutus	821	298	36,3	856	311	36,3	882	326	37,0	920	354	38,4
Alin korkea-aste	346	197	56,9	364	215	59,0	374	224	59,8	375	231	61,7
Alempi korkeakouluaste	113	71	63,3	137	84	61,1	146	88	60,3	146	90	61,9
Ylempi korkeakouluaste	145	97	66,8	161	110	68,5	169	116	68,4	178	121	67,6
Tutkijakoulutus	13	8	62,0	16	9	58,6	16	9	54,9	16	8	50,7
Yhteensä	1 858	781	42,0	1 955	838	42,9	2 006	869	43,3	2 044	916	44,8

1) Koulutusluokitus 1997.

2) Kansalaiskoulun suorittaneet on siirretty vuodesta 1999 alkaen alemmalle perusasteelle.

4. Henkilöstökoulutukseen osallistuneet palkansaajat ja koulutuspäivät 1982–2001

Vuosi	Palkansaajia yhteensä	Henkilöstö- koulutukseen osallistuneita palkansaajia	Osuus kaikista palkansaajista %	Koulutuspäiviä osallistujaa kohti (mediaani) ¹⁾	Koulutuspäiviä yhteensä	Koulutuspäivien aritmeettinen keskiarvo ²⁾	Koulutuspäiviä kaikkia palkansaajia kohti (keskiarvo)
1982	1 979 000	565 000	28,6	..	4 125 000	7,3	2,1
1983	1 997 000	569 000	28,5	..	4 324 000	7,6	2,2
1984	2 047 000	626 000	30,6	..	4 632 000	7,4	2,3
1985	2 067 000	652 000	31,5	..	4 629 000	7,1	2,2
1986	2 042 000	667 000	32,7	..	4 669 000	7,0	2,3
1987	2 012 000	693 000	34,4	..	4 505 000	6,5	2,2
1989	2 073 000	907 000	43,8	4,0	5 442 000	6,0	2,6
1991	1 890 000	788 000	41,7	5,0	5 358 000	6,8	2,8
1993	1 650 000	684 000	41,4	4,0	4 241 000	6,2	2,6
1995	1 709 000	759 000	44,4	4,0	4 934 000	6,5	2,9
1996	1 720 000	761 000	44,3	4,0	5 175 000	6,8	3,0
1997	1 790 000	744 000	41,6	5,0	5 357 000	7,2	3,0
1998	1 858 000	781 000	42,0	4,0	5 155 000	6,6	2,8
1999	1 955 000	838 000	42,9	4,0	5 477 000	6,5	2,8
2000	2 006 000	869 000	43,3	4,0	5 301 000	6,1	2,6
2001	2 044 000	916 000	44,8	4,0	5 679 000	6,2	2,8

1) Mediaania käytetään kuvattaessa keskimääräistä koulutuspäivien määrää osallistujaa kohti vuoden aikana.

2) Aritmeettista keskiarvoa käytetään tunnuslukujen laskemisessa, esim. koulutuspäivät kaikkia palkansaajia kohti on laskettu jakamalla koulutuspäivät yhteensä -luku palkansaajat yhteensä luvulla. Koulutuspäivien jakauman vinouden vuoksi aritmeettista keskiarvoa ei käytetä kuvaamaan keskimääräistä koulutuspäivien määrää osallistujaa kohti.

5. Henkilöstökouluspäivien aritmeettinen keskiarvo iän, koulutusasteen¹⁾ ja sosioekonomisen aseman sekä sukupuolen mukaan 2001

	Kouluspäiviä osallistujaa kohti (aritmeettinen keskiarvo)		
	Molemmat sukupuolet	Miehet	Naiset
Ikä			
15–24	7,0	9,0	5,1
25–34	7,6	9,0	5,9
35–44	6,2	6,7	5,7
45–54	5,4	5,8	5,2
55–64	4,8	4,5	5,0
Koulutusaste			
Alempi ja ylempi perusaste	5,3	5,1	5,5
Keskiaste	5,8	6,8	4,8
Korkea-aste	6,7	7,7	5,9
Sosioekonominen asema			
Ylemmät toimihenkilöt	7,3	7,9	6,5
Alemmat toimihenkilöt	5,7	7,2	5,1
Työntekijät	5,3	5,6	4,6
Yhteensä	6,2	7,0	5,5

¹⁾ Koulutusluokitus 1997.

6. Henkilöstökouluspäivien aritmeettinen keskiarvo toimialan, toimipaikan koon ja ammatin¹⁾ mukaan 2001

	Kouluspäiviä osallistujaa kohti (aritmeettinen keskiarvo)
	Molemmat sukupuolet
Toimiala	
Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	6,3
Teollisuus	6,1
Rakentaminen	4,5
Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta	5,4
Liikenne	6,4
Rahoitus, vakuutus ja liike-elämän palvelut	6,7
Julkiset ja muut palvelut	6,4
Toimipaikan henkilökuntamäärä	
1–49 henkeä	5,7
50–199 henkeä	6,8
200–499 henkeä	6,7
500 tai enemmän	7,0
Ammatti	
Johtajat ja ylimmät virkamiehet	7,1
Erytisasiantuntijat	6,4
Asiantuntijat	6,1
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	5,6
Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	4,6
Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	6,1
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	6,2
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	4,2
Muut työntekijät	5,6
Sotilaat	39,9
Yhteensä	6,2

¹⁾ Ammattiluokitus 1997.

Liite 1

Työvoimatutkimus 2001:n henkilöstökoulutuskysymykset

<p>P 29.</p>	<p>Seuraavaksi kysyn työnantajan kustantamaa koulutusta.</p>
	<p>Oletteko viimeisten 12 kuukauden aikana olleet koulutuksessa siten, että olette saanut koulutusajalta palkkaa?</p> <p style="text-align: center;"><i>KOSKEE PÄÄTYÖTÄ</i></p> <p>Kyllä 1</p> <p>Ei. 2</p> <p>EOS 9</p>
<p>P 30.</p>	<p>Jos P29=1 (Kyllä)</p> <p>Kuinka monta päivää olette yhteensä olleet työkoulutuksessa viimeisten 12 kuukauden aikana?</p> <p>Päivien lukumäärä _____ <i>OSAPÄIVÄT YHDISTETÄÄN KOKOPÄIVIKSI</i></p> <p>EOS 999</p>

Henkilöstökoulutus 2001 julkaisu sisältää tietoja palkansaajien henkilöstökoulutukseen osallistumisesta sukupuolen, iän, peruskoulutuksen, sosioekonomisen aseman, työpaikan toimialan ja koon sekä ammatin mukaan. Julkaisussa on myös keskeisiä aikasarjatietoja vuosilta 1982–2000.

Muita Koulutus-sarjan julkaisuja:

- *Oppilaitostilastot*
- *Koulutuksen järjestäjät ja oppilaitokset*
- *Väestön koulutusrakenne kunnittain*
- *Korkeakouluihin hakeneet ja hyväksytyt*

Koulutus-sarjan aikuiskoulutusta kuvaavat julkaisut:

- *Yritysten kustantama henkilöstökoulutus 1999*
- *Osallistuminen aikuiskoulutukseen, Aikuiskoulutustutkimus 2000*
- *Aikuiskoulutusaktiivisuuden muutokset ja osallistumisen tasa-arvo (ilmestyy 12/2002)*

